

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4To/109/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719010190
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Mikluš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6719010190.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Mikluš a členov senátu JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA a JUDr. Petra Hunáka, PhD. na verejnom zasadnutí konanom dňa 30. novembra 2023, v trestnej veci obžalovaného A. B., stíhaného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., konajúc o odvolaní obžalovaného a odvolaní C. D. E. proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 5T/50/2019 zo dňa 26. 04. 2023, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného A. B. zamieta.

Podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolanie C. D. E. zamieta.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 5T/50/2019 zo dňa 26. 04. 2023 bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. a to za skutok, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že

v období od 08. 01. 2009 do 29. 06. 2018 v mieste svojho súčasného bydliska v obci F., G., H., a na iných miestach, úmyselne neplnil svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči svojej dcére I. B., nar. 29. 06. 2000, vyplývajúcu mu z § 62 zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., deklarovajúcu rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, č. k. 6C/197/2008 zo dňa 09. 12. 2008, právoplatným dňa 08. 01. 2009, a to prispievať na výživu I. B., nar. 29. 06. 2000, sumou vo výške 10.000 Sk (331,94 Eur) mesačne, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa C. D. E., nar. 22. 06. 1971, bytom J. X/X, K. E., a to aj napriek tomu, že v uvedenom období mal dostatočný príjem na riadne plnenie svojej zákonnej vyživovacej povinnosti, keďže od 21. 01. 2015 je konateľom spoločnosti L. B. M., N.: XX XXXXXX, M. M. F. F., O. XX, od 24. 01. 2018 spoločníkom a konateľom spoločnosti L. P., M., N.: XXXXXXXX, M. M. Q., D. XXX/XX, od 23. 06. 2005 spoločníkom spoločnosti P., M., N.: XX XXXXXX, M. M. R., D. I. XXXX/XX, ktoré spoločnosti aktívne obchodovali so ziskom, a v období od 01. 01. 2008 do 31. 07. 2008 bol evidovaný ako zamestnanec spoločnosti E., M., N.: XXXXXXXX, M. M. R., S. T. XX, v období od 01. 03. 2015 doposiaľ ako zamestnanec spoločnosti L. B. M., N.: XX XXXXXX, M. M. F. F., O. XX, od 30. 12. 1997 do 19. 05. 2010 ako odvádzateľ sociálneho poistenia z titulu výkonu samostatne zárobkovej činnosti, pričom obvinený za obdobie od 08. 01. 2009 do 19. 11. 2018 uhradil matke dieťaťa výživné vkladom na bankový účet 2 x po 300,- Eur (v dňoch 26. 06. 2018 a 31. 08. 2018), uhradil školné poplatky na dcéru I. B. vo výške 1.200,- Eur a na účet dcéry I. B. uhradil výživné vo výške 500,- Eur (dňa 31. 08. 2018) a ďalší školný poplatok vo výške 800,- Eur (dňa 08. 03. 2019), dňa 14. 01. 2010 uhradil sumu 700,- Eur, dňa 28. 06. 2010 uhradil sumu 200,- Eur, dňa 15. 07. 2010 uhradil sumu 200,- Eur, dňa 25. 02. 2015 uhradil sumu 200,- Eur a dňa 02. 12. 2015 uhradil sumu 300,-

Eur, čím mu vznikol dlh na výživnom za obdobie od 08. 01. 2009 do 29. 06. 2018 voči matke dieťaťa C. D. E., nar. 22. 06. 1971, bytom K. E., J. X/X, vo výške 34.441,16 Eur.

Pri vyhlásení rozsudku boli prítomní obžalovaný, obhajca, prokurátor okresnej prokuratúry a splnomocnenec C. D. E. (splnomocnenie na č.l. 761), pričom všetky uvedené osoby uviedli, že sa vyjadria v zákonnej lehote na podanie odvolania.

Proti uvedenému rozsudku podal obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie, ktoré doručil okresnému súdu elektronicky dňa 11. 05. 2023 a v ktorom uviedol, že rozsudok považuje za nesprávny. Dňa 15. 08. 2018 bolo okresnému súdu doručené odôvodnenie odvolania, v ktorom obhajca obžalovaného uviedol, že okresný súd sa síce v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku vysporiadal so skutkovým stavom veci spôsobom, ktorý korešponduje s podanou obžalobou ale nevyhodnotil najmä výpovede obžalovaného a svedkov vo svojej vzájomnej súvislosti a v súvislosti s ostatnými dôkazmi. Rovnako sa súd nevysporiadal s princípom „ultima ratio“ a taktiež prevzal chybu z prípravného konania vykonanú orgánmi činnými v trestnom konaní, keď nesprávne priznal postavenie poškodenej svedkyne C. D. E. teda bývalej manželke obžalovaného a matke poškodenej, keď dovŕšením 18. roku dcéry obžalovaného už má byť a mala byť poškodená jedine dcérka obžalovaného tj. I. B..

K skutkovej stránke dokazovania uviedol, že v tomto najviac rezonuje menenie výpovedí svedkyne C. D. E., ktorá najprv uviedla, že od januára 2009 do dnes obžalovaný jej, ani jej dcére v hotovosti neuhradil žiadne výživné, pričom neskôr uviedla, že obžalovaný jej dával prostriedky, netuší v akej výške, pričom malo ísť o jeho dlh, ktorý už bol ale v celosti splatený. Poukázal na ďalšie nepravdivé tvrdenia týkajúce sa napr. spoločných dovolení. Taktiež uviedol, že boli roky, keď mal s manželkou dobré vzťahy, dcéru navštevoval a brával na výlety. Ohľadom pozemku uviedol, že tento prakticky daroval C. D. E., aby ho predala a kúpna cena zaň mala byť preddavkom na výživné. Najväčšie rozpory podľa názoru obhajoby vznikajú v jej vysvetľovaní, prečo podala trestné oznámenie až po takom čase – po desiatich rokoch a o jej motivácii oznámenie podať. Poukázal na to, že svedkyňa uviedla, že obžalovaného ľutovala, mal exekúcie, naproti tomu uviedla, že spoločnosť L. B. M. mala obraty aj 500.000,- Eur ročne, a že obžalovaný mal vysokú životnú úroveň. Pokiaľ ide o predmetný pozemok, vo výpovedi na hlavnom pojednávaní C. D. E. uviedla, že pozemok v roku 2012 predala a z tohto predaja poskytla obžalovanému pôžičku. Uviedol, že svedkyňa C. D. E. trestné oznámenie na obžalovaného nepodala skôr a výživné nikdy nevymáhala preto, že obžalovaného ľutovala v akej zlej situácii sa nachádza a neskôr sa dozvedela „ako si žije“. Na druhej strane opakovane vypovedala, že spoločnosti obžalovaného majú minimálne od roku 2015 obrovské obraty, poukázala na jeho životný štýl a dovolenky, teda o tom „ako si obžalovaný žije“ vedela oveľa skôr. Podľa obžalovaného taktiež absentuje logika v tvrdení C. D. E. ako ľutovala obžalovaného, ktorý mal dlhy ale zároveň mu požičiavala peniaze aj keď jej teda údajne neuhrádzal výživné, resp. kúpila od neho pozemok a vyplatila mu kúpnu cenu aj keď jej neuhrádzal výživné a navyše jej ešte dlhoval peniaze za pôžičky. Uviedol, že toto sa dá vysvetliť len tak, že sa C. D. E. počas konania zamotala do svojich vlastných zavádzajúcich tvrdení a jediné logické vysvetlenie, prečo nikdy nevymáhala od obžalovaného výživné je, že nikdy nepocitovala, že by výživné nebolo uhradené. Dodal, že podaním trestného oznámenia chcela obžalovanému len uškodiť, nakoľko pred jeho podaním objavila na sociálnej sieti obžalovaného fotky z firemnej akcie s kolegyňou o ktorej si myslela, že je jeho novou priateľkou.

K právnenému posúdeniu veci uviedol, že najdôležitejšie je vyriešiť otázku výšky škody v konaní a otázku kto je poškodeným v tomto konaní a komu bolo postavenie poškodeného len umelo a nesprávne v konaní priznané. Čo sa týka škody, ak poškodená resp. obžaloba nevie preukázať aké platby boli poškodenej zo strany obžalovaného odovzdané a z akého titulu, potom platí, že išlo o platby na výživnom a je na obžalobe aby preukázala v akej výške. Obhajobe postačí v zmysle zásady „in dubio pro reo“ spochybníť obžalobu. Pokiaľ nemá obžaloba ustálenú škodu za týchto pochybných skutkových okolností a navyše pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy kde je škoda esenciálnou náležitosťou je obžaloba vadná a je potrebné obžalovaného spod obžaloby oslobodiť. Ustanovenie o tom, že výživné má prednosť pred akýmkoľvek inými výdavkami povinného rodiča totiž platí aj opačne spôsobom, že akékoľvek platby povinný rodič, ktorý má zameškané výživné vykoná platí, že ide o platby výživného pokiaľ sa nepreukáže opak. Čo sa týka platieb poukazovaných obžalovaným na účet dcéry nad rámec bežného výživného, tieto sú podľa názoru obžalovaného samozrejme splátkami zameškaného výživného a takto musia byť aj posudzované, pričom je nepodstatné a nesprávne, ak súd rozdeľuje výživné, ktoré malo ísť v čase úhrady na účet poškodenej I. B. a ktoré v čase splatnosti malo ísť k rukám jej matky C. D.

E., pretože je to vždy len platba výživného pre dieťa, tj, pre poškodenú. Dodal, že v tejto súvislosti je potom nesprávna tak ustálená výška škody v tomto konaní a aj subjekt, ktorému má byť vyplatená. Škoda je totiž zameškaným výživným a obžalovaný nemôže byť odsudzujúcim rozsudkom zaviazaný uhradiť zameškané výživné matke, ak je v tom čase dcéra plnoletá. Zopakoval, že okresný súd v tomto konaní nesprávne priznal postavenie poškodenej C. D. E., ktorá vzhľadom na vyššie uvedené nie je poškodenou v tomto konaní, čím porušil obžalovaného právo na obhajobu, keď C. D. E. vystupovala ako poškodená v tomto konaní, zúčastňovala sa ako poškodená na hlavných pojednávaniach a nesprávne jej boli priznané práva poškodenej.

Ohľadom materiálneho korektívu dal do pozornosti princíp subsidiarity trestnej represie a princíp ultima ratio. Podľa jeho názoru C. D. E. doslova zneužila inštitút trestného práva tým, že účelovo podala trestné oznámenie, keďže sa nikdy predtým uhradenia výživného nedomáhala súdnou ani inou cestou. Dodal, že C. D. E. potrebovala jednoducho obísť inštitút premlčania. Uviedol, že rozhodnutie majúce všetky uvedené nedostatky je v rozpore s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku a správnosť postupu konania okresného súdu, a aby napadnutý rozsudok okresnému súdu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie, prípadne aby napadnutý rozsudok zmenil a obžalovaného spod obžaloby v celom rozsahu oslobodil, prípadne rozhodol o škode – zameškanom výživnom zákonným spôsobom.

Proti uvedenému rozsudku podala odvolanie aj C. D. E., a to proti výroku o treste a o náhrade škody, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 27. 07. 2023, a v ktorom uviedla, že ho doplní je splnomocnený zástupca. Dňa 03. 08. 2023 bolo okresnému súdu splnomocneným zástupcom doručené odôvodnenie odvolania.

Na verejnom zasadnutí dňa 30. 11. 2023 obhajca obžalovaného uviedol, že zotrváva na skutočnostiach uvedených v písomnom odvolaní, navrhuje, aby krajský súd buď zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie alebo aby vo veci sám rozhodol tak, že obžalovaného spod obžaloby oslobodí. Navrhol taktiež zamietnuť odvolanie poškodenej.

Naproti tomu krajská prokurátorka uviedla, že napadnutý rozsudok považuje za správny a zákonný a navrhuje odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné. Odvolanie poškodenej taktiež navrhuje zamietnuť.

Obžalovaný uviedol, že by chcel, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu. Vo veci sa cíti byť nevinný, chce podniknúť ďalšie právne kroky týkajúce sa aj hodnoty a prevodu pozemku, ktorý má podľa jeho názoru hodnotu 150.000,- €.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, na základe podaného odvolania obžalovaného zistil, že toto bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým obžalovaný podal odvolanie a preskúmal tiež správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadal i pre prípad, ak by tieto odôvodňovali podanie dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por. Po uvedenom procesnom postupe odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nebolo podané dôvodne.

Na základe podaného odvolania C. D. E., Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, ešte pred postupom podľa § 317 Tr. por. skúmal, či odvolanie bolo podané včas, či ho podala oprávnená osoba a či nedošlo k vzdaniu sa, alebo k späťvzatiu odvolania. Po postupe v zmysle tohto ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že odvolanie C. D. E. bolo podané oneskorene.

Podľa § 309 ods. 1 Tr. por., odvolanie sa podáva na súde, proti ktorého rozsudku smeruje, a to do 15 dní od oznámenia rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

Podľa § 316 ods. 1 Tr. por., odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré

v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 26. 04. 2023 krajský súd zistil, že splnomocnenec C. D. E. bol pri vyhlásení rozsudku osobne prítomný, riadne poučený o možnosti podať odvolanie v lehote 15 dní od vyhlásenia rozsudku, pričom po poučení o opravnom prostriedku uviedol, že sa vyjadrí v zákonnej lehote. Posledný deň lehoty na podanie odvolania tak uplynul dňa 11. 05. 2023, pričom zo spisu je zrejmé, že C. D. E. podala odvolanie až dňa 27. 07. 2023, ktoré doplnila prostredníctvom svojho splnomocnenca dňa 03. 08. 2023.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto Krajský súd v Banskej Bystrici odvolanie C. D. E. v súlade s citovaným ustanovením § 316 ods. 1 Tr. por. zamietol ako oneskorene podané.

Vo vzťahu k odvolaniu podanému obžalovaným krajský súd na úvod konštatuje, že prvostupňový súd v rámci hlavného pojednávania vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie v súlade s ust. § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto aj správne vyhodnotil jednotlivo, i v ich súhrne tak, ako mu to ukladá ust. § 2 ods. 12 Tr. por.

V súlade s § 168 ods. 1 Tr. por. v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä, ak si vzájomne odporovali.

Súd prvého stupňa pri rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu rozhodol na hlavnom pojednávaní v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. Z odôvodnenia je tiež zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Odôvodnenie rozhodnutia je teda zrozumiteľné, logické a presvedčivé, pričom sa v ňom prvostupňový súd vysporiadal so všetkými podstatnými okolnosťami, jednak vo vzťahu k otázke viny, ako aj vo vzťahu k otázke trestu.

Vzhľadom na to, že na skutkové zistenia i právne posúdenia konania obžalovaného sa podrobne a dostatočne presvedčivo poukazuje v odôvodnení napadnutého rozsudku a odvolací súd nemá o nich pochybnosti, preto si úvahy a závery súdu prvého stupňa v celom rozsahu osvojuje. V podrobnostiach krajský súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku na strane 6 až 9, s ktorým sa v plnej miere stotožnil a bolo by nadbytočné odôvodnenie v tejto súvislosti na tomto mieste znovu opakovať.

Na tomto mieste krajský súd poukazuje na to, že povinnosť odôvodňovať rozhodnutie nemôže byť ponímaná v takom zmysle, že je potrebné vysporiadať sa s každým argumentom. Podľa rozhodnutia ESLP vo veci Helle verzus Fínsko zo dňa 19. 12. 1998 sa odvolací súd pri potvrdení prvostupňového rozhodnutia (zamietnutí odvolania) v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho stupňa. Podľa doterajšej judikatúry Ústavného súdu z citovaných článkov Ústavy a Dohovoru však nemožno vyvodzovať, že dôvody uvedené súdom sa musia zaoberať zvlášť každým bodom, ktorý niektorý z účastníkov konania môže považovať za zásadný pre svoju argumentáciu (mutatis mutandis I.ÚS 56/01).

K podstatným odvolacím námietkam obžalovaného krajský súd uvádza, že okresný súd sa s výpovedami obžalovaného a svedkov vo svojej vzájomnej súvislosti a v súvislosti s ostatnými dôkazmi vysporiadal, čo je zrejmé z odôvodnenia napadnutého rozsudku.

K postaveniu C. D. E., ako poškodenej, krajský súd uvádza, že táto skutočne nie je poškodenou a je pravdou, že okresný súd túto, ako poškodenú označoval počas konania, resp. v odôvodnení napadnutého rozsudku, avšak vo výroku napadnutého rozsudku C. D. E. už ako poškodenú neoznačuje, označuje ju ako „matku dieťaťa“. Nie je preto dôvodné, aby došlo označovaním C. D. E., ako poškodenej, k porušeniu práva na obhajobu obžalovaného, navyše, keď tejto bolo udelené splnomocnenie na zastupovanie poškodenou I. B., a to v celom rozsahu práv a povinností podľa Trestného poriadku (č.l. 47).

Okresný súd sa vo svojom odôvodnení vysporiadal aj s prevodom pozemku na Skalke, ako aj s intenzitou a frekvenciou stretávania sa obžalovaného s dcérou, resp. s platbami výživného v hotovosti, či úhradou

od D. R., A.. Je nutné podotknúť, že sa jedná o vec, v ktorej bola obžaloba podaná v roku 2019 a teda uplynul viac než dostatok času na to, aby obžalovaný „podnikol ďalšie právne kroky“ týkajúce sa hodnoty a prevodu pozemku.

Krajský súd sa nestotožňuje s námietkami obžalovaného ohľadom právneho posúdenia veci, ako ani ohľadom materiálneho korektívu. To, že sa C. D. E. v minulosti nedomáhala zaplataenia výživného súdnou a ani inou cestou, neznamená, že ju to automaticky vylučuje podať trestné oznámenie v danej veci.

Rovnako sa krajský súd nestotožňuje s tvrdeniami obhajoby, že ak poškodená resp. obžaloba nevie preukázať aké platby boli poškodenej zo strany obžalovaného odovzdané a z akého titulu, potom platí, že išlo o platby na výživnom a je na obžalobe aby preukázala v akej výške, ako ani, že ustanovenie o tom, že výživné má prednosť pred akýmikoľvek inými výdavkami povinného rodiča totiž platí aj opačne spôsobom, že akékoľvek platby ktoré povinný rodič, ktorý má zameškané výživné, vykoná platí, že ide o platby výživného pokiaľ sa nepreukáže opak. Podľa názoru krajského súdu sa jedná len o subjektívne tvrdenia obžalovaného, resp. o účelovo obrátené interpretácie, nemajúce podklad v platných prameňoch práva.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd s poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolanie obžalovaného A. B., považujúc ho za nedôvodné, zamietol.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednohlasne, pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.